

Kaj ima opraviti Horacij²³⁸ s psalterijem, kaj z evangeliji Vergilij,²³⁹ z apostolom Cicero?²⁴⁰ Ali se ne pohujšuje brat, ki vidi, da se gostiš v templju malikov? Čeprav je čistim vse čisto in ni treba nič zavrni, kar se uživa z zahvalo, vendar ne morete piti Gospodovega keliha in keliha demonov.²⁴¹ Povedal ti bom nesrečno zgodbo, ki sem jo sam doživel.

30. Ko sem pred mnogimi leti zaradi Božjega kraljestva dal slovo staršem, sestri, sorodnikom in, kar je bilo težje od tega, boljši hrani in šel v Jeruzalem služiti Bogu, kar nisem mogel pogrešati knjižnice, ki sem jo v Rimu z veliko skrbnostjo in muko zbral. Tako sem se torej revež postil in hotel brati Cicerona.

Pogosto sem po prečutih nočeh, po solzah, ki mi jih je spomin na prejšnje grehe privabil iz dna srca, vzel v roke Plavta.²⁴² Če sem se potem pomiril in začel brati preroke, me je odbijal neuglajen jezik. Ker pa s slepimi očmi nisem videl svetlobe, sem menil, da je krivo sonce, ne oči.

Ko me je stara kača²⁴³ tako slepila, se me je sredi štiridesetdnevnega posta lotila vročica in napadla izčrpano telo. Ne boš verjela, če ti povem, da ni odnehala in je tako obrala nesrečne ude, da so se kosti komaj še skupaj držale. Pripravljali so se, da me bodo pokopali, in ko je bilo vse telo že mrzlo, je življenjska toplota utripala samo še v mlačnih prsih. V hipu sem se v duhu zamaknil in prignali so me pred sodnikov prestol; tu je bilo toliko svetlobe in tisti, ki so bili tam okoli, so tako žareli, da sem se zgrudil na tla in si nisem upal pogledati kvišku.

²³⁸ Kvint Horacij Flak (65–8 pr. Kr.), rimski lirični pesnik.

²³⁹ Publij Vergilij Maro (70–19 pr. Kr.), pesnik, avtor Eneide, Georgik in Bukolik.

²⁴⁰ Mark Tulij Cicero (106–43 pr. Kr.), rimski govornik, filozof, politik, pisatelj.

²⁴¹ Prim. Tit 1,15; Rim 14,20; 1 Kor 10,30; 10,21. Hieronim preplete več navedkov iz pisem apostola Pavla, v katerih rešuje spor glede čistih in nečistih jedi. Čeprav so maliki nič, pa je njihovo češčenje povezano s hudim duhom. Zato kristjan tega mesa ne bo užival, da ne bo na ta način deležen poganškega oltarja. To Hieronim nanaša na branje klasikov.

²⁴² Tit Makcij Plavt (250–184 pr. Kr.) je bil komediograf, pisal je po vzorih grških komedij.

²⁴³ Grešne navade.

Vprašan, kaj sem, sem odgovoril, da sem kristjan. Mož na prestolu je rekel: »Lažeš; ti si ciceronijan, ne kristjan! *Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje srce.*«²⁴⁴ Takoj sem umolknil in med tepenjem – dal me je namreč pretepesti – me je huje mučila pekoča vest, ko sem pri sebi premišljeval tisto besedo: *V peklu pa, kdo te bo hvalil?*²⁴⁵ Vendar sem začel vpiti in tuliti: »*Usmili se me, Gospod, usmili se me!*«²⁴⁶

Ta klic se je glasil med žvižganjem bičev. Naposled so tisti, ki so bili tam, padli pred sodnikom na kolena in prosili, naj odpusti mladosti in naj zmoti da časa za pokoro in naj potem terja kazen, če bom še kdaj bral knjige poganškega slovstva. Jaz, ki bi bil v taki skrbi rad še kaj več obljubil, sem začel prisegati in ga rotiti na njegovo ime: »Gospod, če bom kdaj imel posvetne knjige, če jih bom bral, sem te zatajil.« Po tej resni prisegi me odpusti in vrnem se na zemljo. Vsi se čudijo, ko odprem oči, ki jih je zalivala ploha solz, da je moja bridkost celo v nevernih zbudila vero.

To pa ni bila mora ali prazne sanje, kakršne nas pogosto mamijo. Dokaz je sodišče, pred katerim sem stal, in dokaz žalostna obsodba, ki sem se je bal. Naj me ne zadene, da bi še kdaj prišel v tako zasliševanje. Priznam, da so bila moja pleča modrikasta, da sem še prebujen čutil udarce in da sem odtlej s tolikšno vnemo prebiral Božje knjige, s kakršno niti svetnih knjig prej nisem bral.

31. Moraš se ogibati tudi zla lakomnosti, ne da ne jemlješ tujega – to tudi državne postave kaznujejo –, temveč da svojega, ki tudi ni tvoje, ne nosiš na kup. *Če pri tujem niste bili zvesti, kdo vam bo dal to, kar je vaše?*²⁴⁷ Tuje nam je obilje zlata in srebra; naše imetje je duhovno. O njem pravi drugje: *Marsikdo si s svojim bogastvom odkupi življenje.*²⁴⁸

Nihče ne more služiti dvema gospodoma: ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se bo enega držal in drugega zaničeval.

²⁴⁴ Mt 6,21.

²⁴⁵ Ps 6,6.

²⁴⁶ Ps 57,2.

²⁴⁷ Lk 16,12.

²⁴⁸ Prg 13,18.